

نورک پوردی

ناشری : نورک پوردی

مدبری : محمد امین

۱۸ نیشان ۱۳۲۹

۲۰۰

صافی ۱۴

هجرت مآملری

آقشام ، آغیر و الهی ، اینیوردی ... اوزاقده ، یوکسک قالدیرمک
چاتالجه افقلرینه عادتاً تماس ایدیور ظن اولوناجنی کوزل ساحه نك اوستتده ،
کیتدکجه چکیلن ، غائب اولان آتشین بر رنك و ضیا طوفانك صوك دالغہ لری
واردی . سنجابی بر بخار آلتنده کی قویتو آقسرائی محله لرینك قارانلق بوشلغندن
مبهم براوغولتو یوکسه لیور ، دیگر طرفده فاتحك نارین مناره لری صیقلاشان ،
قادران کولککلر آراسنده کوزدن غائب اولیوردی . تئک توك حایقیران کوپکلری ،
آغلایان سکوتی ، سسبز یولجیلریله ایللق و پرشعر بر آقشام ... استانبولک ،
کوزهللکنی یالکز اجنی صنعتکارلرینك اثرلرنده حس ایتدیکمز تورک و مسلمان
استانبولک الهی ، متوکل آقشاملرندن بری ...

اوکون ، بیلیم نهدن ، صیاحدن آقشامه قدر قلبنده اک سوکیلی شیلرک
ضیاعی احتمالی مشوم بر خیالت کبی دولاشمش ، روحک حدودلرنده معتاددن
پک فضلہ برکنیشلک حاصل اولمشیدی . هرشیده صولوق بر ماتم کوزهللکی ،
هرسیده براولوم اینی دویویوردم . هله آقشام ، سوقاقلره ده رین بر عدم سکوتی
چوکنجه ، اوکندن کچدیکم مزارقلر بکاعادتاً وطنده غربت حسنی ویرمشدی .
دماغم الیم اندیشه لرله مشغول ، ایصلاق نظرلرم اطرافه معناسز بر رجام کبی
مرکوز ایدی . شهزاده مزارلغندن کچرکن ، روحک بی نهایه ایصسز لغنده بوزغون
بر اوردونک سیاه کولکلرینی ، دلخراش و قانلی سسلرینی دویار کبی اولدم ،
تیره دم : لاقید و سالخورده سرویلرک اوستدن سورویله قارغه لر کچیورمش ! ..
آغیر ، حامی آدیملرله ، لوش برکوشه سنده فرسز موملر یانان تر به لری ،
اوزرلرنده غفران آیتلری محکوک طاشلرله دولو مزارقلری ، تپه لری تأثیر باد
ایله خفیفجه ساللانارق غریب خیشیلتیلر چیقاران سرویلری ، قارسز فقرا
سوقاقلرینی کچیوردم . حیات شعله سنك صیق و قورقونج قفسلر آراسندن عادتاً
بر مزار ایشینی شکلنده دوکولدیکی او هجرا ، بر ظلال کوشه لر یأسدن ، سفالتدن
باشقانه یه مقر اولا بیلیردی ؟ .. دماغم بوقنا دوشونجه لرله مملو ایکن ، بردن ،

سکوت و ظلمت آراسنده یانیق ، تیتړه ک برسک یو کسه لیکنی د ویدم . مجهول
بر عالمک مجهول بر منبعندن مههم حوضلرک پر رکود سطحه دوکولن شفاف
و کشف قطره لر کبی ، اوسس قلبک اک ده رین بوشلقلرینه دامله دامله
دوکولیوردی :

سلطان سلیم درت مناره دردی قبله یه باقار
اورتاسنده شادروانی صاغ ایله صوله آقار
محرابنده بر آیت وار کورن کاملر شاشار
یدی اقلیم درت کوشه ده مدح اولور سلطان سلیم
دوقوز یوز دوقسان دوقوز درهم آتک پنجره سی
خسته لره شفا ویریر خلوتنک پنجه سی
شهر ادرنه ایچنده صانکه برکل غنچه سی
یدی اقلیم درت کوشه ده مدح اولور سلطان سلیم

قارانلق سوقاغک ایصسزانی ایچنده بو ایچمه ، معصوم سس السی بر نفیره
بکزه مشدی . ایلک مصراعلرک نالان بر ادا ایله سور وکله ن مطرد آهنگی ،
او آنده سوقاقدن کجن اخروی بر ماتم موکبنک مرئیة تشیعنی آکدیریور ،
اطرافده کی اختیار اولرک دوقومه برده لری آرقه سنده متجسس کولککلرک
پنجره لره قوشوشدینی حس ایدیلیوردی . . . اونلری بیلمم ، فقط بن
ایکنجی پارچه نک نقراتی ده رین بر وجد و استغراق ایچنده دیکلرکن ،
غیر اختیاری اوزایان « سلطان سلیم » فریادینی متعاقب ، غیله مک دومانلری
آراسنده اوزون و صاریقلی برقافله کورورکبی اولدم . اثری و پایانسز آغوشنده
هلالک عصرلرجه پارلادینی بویلدیزلی کوک قبه سی آلتنده ملته محشم بر معبد
براقان تورک خاقانیله ، غایه خیالی مرمر ستونلر اوزرنده تجسیم و احیا ایدن
تورک صنعتکاری بویوک سنان غالباً اوقافله نک پیشروی ایدیلر ؛ و اونلری ،
مزارلری اوزرنده کی با کر چیچکلری دشمنلرک ظفر شرایبله سولدوردقلری
اجدادمز ، کوزلرنده یأس ولغت ، تعقیب ایدیورلردی ...

..

قارانلق ، ایصسز سوقاقلرنده یشیل سندوقه لی تر به لرک آغیر و ماتملی هواسی

دولاشان او استانبول آقشامک خاطره سنی حالا اونو تامادم ... ایلک دفعه کیم
بیلیر هانکی عوام شاعرینک اک صمیمی ، اک دیندارانه بر الهام ایله ترنم ایتدیکی
اوسلطان سلیم الهیسی نه مؤثر برنشیده روح ایمش ! اوستنده بر قاچ عصرک
غبار نسیانی بیریکدیکی حالده حالا دوداقلرده ایلک طراوتیله اهتراز ایدیور ؛
و حالا ، صوئوق فلاکت نفسلریله کنیشه مش روحلر مزده سیاه ماتم کللری
آچیور . حالبوکه ، وقیله اونو دیکلکینلرک کوزلرنده فاتحلره خاص برغرور
وشکران شعله سی یاناردی !

بویوک سلیمانک اوغلی سلیم ، ادرنده ، عثمانلیلک اوروپاده کی بو اسکی
و بویوک مدنیت مرکزنده داهی برتورک استادینه اوابدی معبدینی قوردورورکن ،
آی ییلدیزی مظفر بایراغمز مجارستان اووالرنده یشیل ، مغرور سایه لر یاییور ،
آقده کیز قییلری هلالک تقریبی قورقوسیه دائمی برخشیت ایچنده یاشایوردی .
اوزمان ادرنه دشمن هجومه معروض بر سرحد شهری ده کلدی ؛ قبه لی ، لوش
سر ایلری ، تپه جاملی اخشاب اولری ، شادروانی مدرسه لری ، ساحورده طوغله
مسجدلریله حدودلردن آیلرجه اوزاق کوزهل و آسوده برتورک پای تختیدی .
مریچک عصرلردن بری جنک ولوله لرینه ، قلیچ شاقیردی لرینه معکس اولمایان
راکد و پرخولیا صولری اوزرنده اختیار سوکودلرک زمرداللری اینجه خارهلر
یاییور ، نهرک ساحلرلرنده یالکیز نغمه و حیات حکم سورییوردی . سرایده کی
کوزهل چرکس قیزلری کوموش وجودلرینی رایحه دارنیلوفرلر کی اوراده
ییقیورلر ، شاعرلر تورکیلرینی ، غزللرینی اونک زمردین قییلرنده انشاد
ایدیورلردی . « عسکری » کبی ، « عطایی » کبی ، « هایوننامه » مترجمی
« علی چلبی » کبی صنعتکارلر بو مسلمان شهرینک کوزهللکلرینی وجد آمیز
نغمه لرله ترنم ایتشلردی :

اسدی جان باغنه باد عطرسای ادرنه

فیض روح ایتدی فضای جانفزای ادرنه

دفع ایدوب دلدن غموم کهنه بی عیسی صفت

تازه جان ویردی دم معجز نمای ادرنه

غنچه کې تشکله کدن درهم اولشکن کوکل
کل کې آجدی لسم جانغزای ادرنه

..

ادرنه یې کلشن ماوايه، اسکی سرائی جنت اعلايه بکزه تن شاعرلر اوزون
و لاقید سرویلر آلتده کی مزارلقلرده مسعود و بی خبر اویورلرکن، مظفر،
مغرور هلال یاواش یاواش رجعت هاشلادی. مجارستانک تورکلشمش،
مسلمان روحلی شهرلری برر برر اسکی صاحبزیننه انتقال ایتدکجه اورانک
زوالمی مسلمانلری اوزون و پریشان قافلهلرله داها کزیده کی شهرلره هجرت
ایدیورلر، واوراده اسکی مملکتلرینک صولرینی، ایرماقلرینی، باغ باغچهلرینی
صمیمی تورکیلرله ترنم ایلیورلردی. روم ایلیده عصرلرجه دوام ایدهن بوالیم
مهاجرت دورهنک اوسوکیلی خاطرهلرینی طوبیلامق ممکن اولسه، هریرفلاکتک
مخيله عمومیه اوزرنده کی انطباعرینی بوتون وضوح و صمیمیتله آکلایایلیردک...
بدبخت تورکلر، یوز آلتش سنه لک بر اقامتدن سوکرا کوزمل و دلر با «بودین» ی
تورک ایتدکلری زمان :

اوتنه بلبل، اوتنه یاز بهار اولدی
بلبلک فغانی باغیریمی دلدی
کل آلوب صاتمک زمانی کلدی
آلدی غنچه بزم نازلی بودینی
چشمه لرده آبدست آلتماز اولدی
جامعلرده نماز قیلنماز اولدی
معصور اولان برلر هپ خراب اولدی
آلدی غنچه بزم نازلی بودینی

تورکیسنی سکدینده، طمشوارده، داها سوکرا سویملی طونه یالیرنده
یانیق سسلرله سویلدیلر. لاقید و پرشعر مجراسنده حالا آقوب کیدهن او بویوک
تورک نهرینک قاراندق، اسرار انکیز صولری کیم بیلیر داها بوکجه نه قدر تورکیلر
دیكله دی، نه قدر ماتلی بسته لره، نه قدر مهاجر قافله لرینه صموت برشاهد اولدی...
بالخاصه سکسان سنه دن بری زوالمی روم ایلینک با کرطو پراقلری دشمن چیزمه لری

آلتندہ مہادی ایکلرکن ، « سلطان سلیم » ک علوی قبہسی ، نارین منارہ لری دہ دشمن چاکلرینک خائن اہتزازلرینی دیکلہ مک بدبختلکندن قورتولمادی ، حالادہ قورتولمایور ...

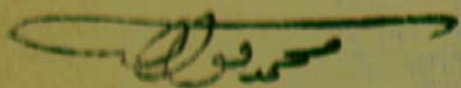
بختسز روم ایلی تورکلری ... بودینی ، بلغرادی ، طونہ قیلرینی براقدقن صوکرہ ، شیمدی دہ « ادرنہ » دن ، مریچدن آریلیورلر! اوتوز بش سنہ اول ، خائن بردشمن اوکندن « یوجہ طاغ باشندہ کروانک اوجی ، نہ مشکل حال ایمش آریلق کوچی » مرثیہ سنی اوقویارق مایوس و پریشان ہجرت ایدہ نلرک اولادلری ، بوکون عین تورکی بی سویلیہ رک ، نالان ومتحسر ، قافلہ قافلہ قارلی داغلردن کچرکن دشمن قیلیجلری آلتندہ صوک نفسلرینی ویردیلر ... آج ، محتضر چوجوقلردن ، چیللق ، خستہ قادینلردن ، علیل ، درمانسز ارککلردن مرکب مہاجر قافلہ لرینک قبلر مزدہ کی ماتمی آ کلامق ایستہ یں یابانچیلر کلسینلر و متقم کوزلر مزک مظلم ، وحشی دہ رینلکلرینہ باقسونلر : اورادہ یالکزادرنہ نک ماتمی دکل ، طونہ نک حسرتلرینی دہ کورہ جکلردر . برعوام شاعرینک ، پک مشہور بر تورکیسندہ سویلہ مش اولدینی کبی « سیلرلہ آطہ لری چالقایان ، قرمنزی قرمنزی کلر آچان اومبارک صوبی » اغلایان ، ہجرانی قبلر مزر حالا ، حالا اونوتمایور ...

.*

شیمدی ، قارا کلک ، ایصسز سوقاقلرندہ یشیل صندوقہ لی تربہ لرک آغیر و ماتمی ہواسی دولاشان مر آقشام ، غروبک آتشین توزلری آلتندہ ارغوانیلشن چانالہ افقلرینی کورونجہ مطلقا « سلطان سلیم » ک اوصیمی الہیسنی خاطر لایورم ؛ و کوزلر مدہ ادرنہ ایلہ ، مریچلہ برابر طونہ نک ، بودینک ماتملری دہ جانلانیور . فقط او آندہ کیم بیلیر نہ قدر ادرنہ مہاجر ی وارکہ آناطولینک مبارک ایرماقلرینی آلتون یپراقلرلہ سوسلہ یں کونشک سنجابی تپہ لر آرقہ سندہ کی صوک شعاعلرینہ باقہرق سلطان سلیم الہیسنی تیرہک ، پرہجران سسلرلہ سویلیور ...

سلطان سلیم درت منارہ دردی قبلہ یہ باقار
اورتاسندہ شادروانی صاغ ایلہ صولہ آقار

محرابنده برآیت وار کورن کاملر شاشار
 بدی اقلیم درت کوشه ده مدح اولور سلطان سلیم
 دوقوز یوز دوقسان دوقوزدر هم آنک پنجه سی
 خسته لره شفا ویریر خلوتک پنجه سی
 شهر ادرنه ایچنده صانکه برکل غنچه سی
 بدی اقلیم درت کوشه ده مدح اولور سلطان سلیم
 کوریللی زاده

حیات خانم

مین مینی چیچکچی قیز، النده کی کلر ولایاقلر آراسنده غائب اولمش،
 چیچکلره یاشامقدن کله بکزه یین یوزی پنبه پنبه، ایجری کیرنجه، حیات خانم
 همان قوشدی والندن دمتلری آلدی:

— آفرین مریم، نه کوزل چیچکلر کتیر یورسین.

— بونلری براقایم ده قالانلری ده کتیره ییم خانم جفم.

— فقط سن دکانیکی بوشالتاجقسک!

— آمان آفندم، نه دیمک! سایه کزده آجا بیلدیکم، لطفکزه بویوتدیکم
 دکانک چیچکلرینی مکتبدنمی اسیرکده جکم؟ بن قاج زماندر اک کوزل چیچکلریمی
 هب بوکونه صاقلایوردم.

کوهزه مریم قوشارق کیتدی، حیات خانم ده شن، فعال همان چیچکلری
 یرلشدرمکه باشلادی.

اوقادار دیکنلی ایشلره تحمل ایتدکدنصوکر ا بومزهر خدمتی کیمسه یه
 ویرمک ایسته مه مشدی. دون هرتریناتی ا کال ایدیلن بویایض سالونک یالکز
 چیچکلری قونما مشدی. شیمدی حیات خانم اونلری دمت دمت آلارق،
 افلاطون، ماوی، بیاض، رنگین و رایحه دار، بربرلرینک یانه انجذاب الوانه،